

TOTUUDEN YSTÄVÄT

Rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta
Kalevi Korppi
Kantelettarentie 9 C 40
00420 HELSINKI
Sp. kalevi.korppi@pp.inet.fi

LAUSUNTO

15.10.2010

1 (3)

Poliisihallitus
Arpajaishallinto
PL 50
11101 RIIHIMÄKI

Lausuntopyyntö 24.5.2010 (POHADno/2010/1907)

Lausunto ohjeluonnoksesta Arpajais- ja rahankeräystoiminta kirkkokuntien ja uskonnollisten yhdyskuntien toiminnan yhteydessä

Totuuden Ystävät (TY) sai lausuntoluonnoksen syyskuun loppupuolella. Koska TY:n mielestä ohjeluonnoston on varsin hyvä, ajattelimme ensin, että lausunnon antaminen olisi tarpeetonta. Lokakuun alkupuolella kuulumme, että ohjeluonnostyö on kesken ja että on jopa epävarmaa johtaako luonnostyö ohjeen antamiseen lainkaan. Tämä uusi seikka johti TY:n kuitenkin antamaan lausuntonsa.

TY:n mielestä on ilmiselvää, että Poliisihallituksen ohje asiassa on tarpeellinen muun muassa sen vuoksi, että arpajais- ja rahankeräystoimintaa koskevien lupahakemusten käsittely olisi yhtenäistä eri puolilla maata. Ohjeluonnoksessa on monia, hienosyisiäkin rajanvetokohtia, joiden selventäminen käytännön työtä tekeväälle lupaviranomaiselle on tärkeää. Se mitä ohjeluonnos erityisesti lausuu uskonnolliselta pohjalta toimivista tahoista on osuvaa.

Terminologiasta

Ohjeluonnoksen alussa kerrotaan mitä ohjeluonnoksessa tarkoitetaan yhtäältä kirkkokunnilla, toisaalta uskonnollisilla yhdyskunnilla. Lukijaa hieman hämää se, että useat rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnatkin kutsuvat itseään kirkoiksi (esimerkiksi Suomen Vapaakirkko, Katolinen kirkko Suomessa, Suomen Helluntaikirkko jne.). Toisaalta myös Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Suomen ortodoksinen kirkko ovat nekin uskonnonvapauslain (453/2003) mukaan uskonnollisia yhdyskuntia. Jaottelu kirkkokuntiin ja uskonnollisiin yhdyskuntiin on jossain määrin ongelmallista. Se vaikutti enemmän uskontotieteelliseltä kuin juridiselta. Toisaalta Suomen lainsäädännössä Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle on annettu niin vahva etuoikeusasema, että erottelu näiden ja muiden uskonnollisten yhdyskuntien välillä on ymmärrettävää.

Suomen ortodoksinen kirkkokunta on Suomen ortodoksinen kirkon entinen nimi.

Arpajaislain säännökset

On tärkeää erottaa veronsaajat (enemmänkin: verotusoikeuden haltijat) muista uskonnollisista yhteisöistä. Edelleen on tärkeää punnita toimijan yleishyödyllisyyttä. Juuri *yleishyödyllisyys* on se arvosteluperuste, jonka nojalla eri yhteisöjen poikkeava kohtelu on laillista, hyvin perusteltua ja oikeutettua. Myös verottaja on hyvin kiinnostunut yleishyödyllisyydestä, koska siitä usein seuraa verottomuus tai verohelpotuksia ja vastaavasti sen puuttumisesta velvollisuus maksaa veroja.

TY on samaa mieltä kuin ohjeluonnos diakonia- ja lähetystyön sekatyypillisyydestä. Ne sisältävät sekä yleishyödyllisiä osatekijöitä että osatekijöitä, jotka eivät sitä ole. Jälkimmäisistä ohjeluonnos mainitsee *uskonnonharjoituksen ja sielunhoidon*. TY hyväksyy ohjeluonnoksen johtopäätöksen, että tavara-arpajaislupa voidaan myöntää esimerkiksi diakonia- ja lähetyspiireille, vaikka näiden toiminta ei olisikaan yksinomaan yleishyödyllistä, jos luvan myöntämisedellytykset muutoin täyttyvät.

Näissä tapauksissa saatava tuotto on käytettävä kokonaisuudessaan yleishyödylliseen toimintaan. Tuotolla ei myöskään saa rahoittaa luvansaajan lakisääteisiä tehtäviä. Tilityksen yhteydessä lupaviranomaisen on tarkastettava asia.

Rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat

Onko olemassa rekisteröityjä uskonnollisia yhdyskuntia, joiden toiminta on yksinomaan uskonnonharjoittamista ja sielunhoitoa? TY:n mukaan näin voi olla. Mahdollisesti suurin rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta, Jehovan todistajat, on tällainen yhdyskunta. Kuitenkin Jehovan todistajat osallistuu ainakin katastrofityöhön, jota varten heillä on oma rahasto. Katastrofien uhreille lähetetään ruokaa, vettä ja teltoja. Katastrofien tuhoja korjataan. Nimenomaan korjataan valtakunnansalien ja jehovantodistajien omien asuntojen lisäksi muidenkin asuntoja. Jehovantodistajat ovat luovuttaneet tällaisissa tapauksissa työvoimaansa tuhojen korjaamiseen.

Jos kuitenkin olisi olemassa rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta, jonka toiminta olisi yksinomaan uskonnonharjoittamista ja sielunhoitoa, se ei olisi kelpoinen saamaan lupaa arpajaisten toimeenpanemiseksi.

Rahankeräyslain säännökset

Rahankeräyslupan saaminen on vaikeampaa kuin luvan saaminen arpajaisten toimeenpanemiseksi ja näin tulee TY:kin mielestä olla.

Ohjeluonnos ei mainitse yhtään esimerkkiä rekisteröimättömästä yhteisöstä, jonka asemasta on säädetty Suomen lainsäädännössä. Esimerkin antaminen olisi palvelut lukijaa.

Rahankeräyslupaa eivät voi saada veronsaajat. Niiden mahdollinen rahapula poistuu, kun veroprosenttia nostetaan niiden omin päätöksin.

Ohjeluonnos mainitsee jälleen esimerkkeinä toiminnasta, joka ei ole yleishyödyllistä, uskonnonharjoittamisen ja sielunhoidon. TY:n mielestä tällaista toimintaa on myös *pyhäkköjen* (kirkot, valtakunnansalit, temppelit, moskeijat, synagogat jne.) *rakentamis-, korjaus- ja ylläpitotoiminta*.

Ohjeluonnos mainitsee sivulla 5 valtiokirkot. Juuri näitä tarkoitetaan, kun ohjeluonnoksessa puhutaan kirkkokunnista. Termi on hyvä. Vielä vuoden 1977 Kirkko ja valtio –komitean komiteamietinnössä (1977:21) Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon ja (silloiseen) Suomen ortodoksiseen kirkkokuntaan viitattiin itse mietintöosassa aina valtiokirkkoina.

Rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat

Sivulla 7 ohjeluonnos jättää avoimeksi sen kysymyksen, voisiko olla olemassa rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta, jonka toiminta olisi yksinomaan yleishyödyllistä ja joka tällöin voisi saada rahankeräyslupan.

Kun uskonnonvapauslain 7 §:n 1 momentin mukaan rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan tarkoituksena on ”järjestää ja tukea uskonnon tunnustamiseen ja harjoittamiseen kuuluvaa

yksilöllistä, yhteisöllistä ja julkista toimintaa, joka pohjautuu uskontunnustukseen, pyhinä pidettyihin kirjoituksiin tai muihin yksilöityihin pyhinä pidettyihin vakiintuneisiin toiminnan perusteisiin”, TY katsoo, ettei voi olla olemassa rekisteröityä uskonnollista yhdyskuntaa, jonka toiminta olisi yksinomaan yleishyödyllistä.

Näin olisi yksinkertaisempaa lähteä siitä, ettei rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta voi koskaan saada rahankeräyslupaa. Koska valtiokirkot eivät voi saada lupaa verotusoikeuden haltijoita, seuraa tästä, ettei uskonnollinen yhdyskunta voi ylisummaan saada rahankeräyslupaa.

Helsingissä 15.10.2010

Kalevi Korppi
esimies
Totuuden Ystävät